

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine Tartu Kutsehariduskeskuse tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise õppekavarühma hindamisaruanne

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2021

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	4
3. Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	8
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	8
Analüüs	8
Järeldused	11
3.2 Õppimine ja õpetamine	12
Analüüs	12
Järeldused	20
3.3 Õpetajad	21
Analüüs	21
Järeldused	24
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise õppekavarühma osas	25

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on ÕKR eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad ÕKR õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad ÕKR-le vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Virge Prank-Vijard	kutseõppe ekspert, Eesti Lennuakadeemia, komisjoni esimees
Signe Leidt	kutseõppe ekspert, Hiiumaa Ametikool, komisjoni sekretär
Astra Mõistlik	kutseõppe ekspert, Kuressaare Ametikool
Signe Rank	tööandjate esindaja, Boliree OÜ
Marelle Linde	tööandjate esindaja, Stockmann AS
Katrin Kapten	tööandjate esindaja, Vilmix OÜ

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAg. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus veebi vahendusel 12.–14. aprillini 2021. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjoni esindaja tutvus kooli ÕKR-i õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega.

Külastus ja vestlused kulgesid lodusalt, sest kooli ja ettevõtete esindajad olid hästi ette valmistunud ja tundsid oma vastutusvaldkonda. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepidi kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistelemis järeldustele, mis väljenduvad hindamisaruandes.

Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 02.06.2021.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus

Tartu Kutsehariduskeskus (edaspidi Tartu KHK) on Eesti suurim kutse- ja täiendusõppekeskus, mille põhitegevuseks on kutseõppes taseme- ja täiendusõppe läbiviimine. Lisaks müüb kool praktilise töö käigus valminud tooteid ja teenuseid.

Tartu KHK-s õppis 2019.-2020. õa-l kokku 2763 õppijat, kellest 82 tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise ÕKR-s. Kool pakub õpet kutse kvalifikatsiooni raamistiku 2.-5. tasemeni, enim õppijaid oli 2019.-2020. õa-l 4. tasemel (2215).¹ Õppijate arv on võrreldes 2014. aastaga olnud langustrendis, ent alates 2019. aastast tõusnud.

Kooli valdkondade ja ÕKR-de valik on lai: humanitaariast ja kunstist tehnikaaladeni, samuti pakub kool paindlikke ja laiale sihtrühmale suunatud õppekavu ning -vorme.

Koolil on suur rahvusvahelise töö kogemus õpirännete pakkumisel õppijatele ja haridustöötajatele ning rahvusvahelistes koostööprojektides osalemisel. Koolile on omistatud õpirännete akrediteering ehk Harta aastateks 2021–2027.

Eneseanalüüsi perioodil oli kooli ja ÕKR tegevuste aluseks kooli arengukava aastateks 2014–2018, milles sätestati arengustrateegia, kavandati sihid, strateegilised eesmärgid ning mõõdikud. Arengukava perioodi olulisim muutus seisnes kooli kontseptsioonis - meistrite kool, kus õpetaja on oma ala meister ja tema juhendamisel kujunevad praktilises õppes erinevatel kvalifikatsioonitasemetel tulevased meistrid.

Kooli visiooniks perioodil 2014 –2018 oli: “Elukestev õpe meistrilt tulevastele meistritele” ning missiooniks: “Meistriks kujunemine praktilises õppes”

Kool oli arengukavas toonud väärtusteks: meisterlikkuse, koostöö, uuenduslikkuse, paindlikkuse, hoolivuse.

Arenguperioodil oli kool seadnud neli sihti: avatud kutsekooli arendamine; sihtrühmade mitmekesistamine; meistrite kooli arendamine ja rahvusvahelistumine. Eesmärkide saavutamiseks määras kool teema-aastad, nagu näiteks 2014 – meistrite aasta, 2017 – väärtuste aasta, 2018 – rahvusvahelistumine. Kool oli eesmärkide täitmiseks seadnud mõõdikud ja analüüsinud nende täitmist uue arengukava koostamiseks. Kooli neli eesmärki täideti täielikult või jõuti seatud näitajatele väga lähedale.

---

¹ Haridussilm

Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise ÕKR-i õppijate arv on viimastel aastatel olnud languses. Kooli uue arengukava kohaselt jääb valdkond lähiajal tõenäoliselt täienduskoolituse teemaks, kuna viimastel aastatel on täienduskoolitustel osalejate arv olnud tõusutrendis.

Kool näeb, et uue arengukava perioodil on ÕKR väljakutsed:

õppeprotsessi paindlik korraldamine ja lühemate õppekavade loomine; õppurite sihtrühma muutmine 25+ inimestele; tehnoloogiate kaasajastamine; täiendkoolituste pakkumine osakonna eestvedamisel ja korraldamisel; õpetajate digipädevuste arendamise toetamine ja digivahendite kasutamine õppetöös (erinevad konstrueerimis-modelleerimistarkvarad, e-õppe materjalid jm); õppeprotsessis järjepidevalt praktikute kaasamine; huviringide korraldamine põhikooli lõpuklasside ja gümnaasiumi õpilastele (koostöö põhikoolide ja gümnaasiumitega); ühiste õppekavade loomine Tartu Kunstikooliga või Kõrgema Kunstikooliga.²

Hinnatav õppekavarühm

Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ning naha töötlemise õppekavarühm (edaspidi tekstiili ÕKR) kuulub iluteeninduse ja tekstiili osakonda, mille tööd juhib osakonnajuhataja.

Tabel 1. Ülevaade hindamisperioodil rakendatud õppekavadest

Nimetus	Kvalifikatsiooni tase esmaõpe/jätkuõpe	Kood EHS-es	Maht EKAP	Rakendumise aasta	Õppevorm(i d)	Link õppekavale
Õmbleja	tase 3, esmaõpe	196098	30	2018	koolipõhine	õmbleja
Kerge rõivaste rätsep	tase 4, esmaõpe	188358	120	2019	koolipõhine	kergete rõivaste rätsep
Kerge rõivaste rätsep	tase 4, esmaõpe	182097	180	2017	koolipõhine	kergete rõivaste rätsep
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine meesterõivaste valmistamine)	tase 5, jätkuõpe	194125	60	2018	koolipõhine	rätsep-stilist
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine	tase 5, jätkuõpe	197938	60	2019	koolipõhine	rätsep-stilist

² [Tartu Kutsehariduskeskuse arengukava 2019-2023, lk 32](#)

naiste ülerõivaste valmistamine)						
----------------------------------	--	--	--	--	--	--

*allikas: kooli andmed

Tabel 2. Ülevaade õppekavadel õppijate arvudest

Õppekava, kvalifikatsioonitase, esma/jätkuõpe	Õppijate arv					
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Õmbleja, tase 3, esmaõpe	-	-	-	-	11	12
Kergeste rõivaste rätsep, tase 4, esmaõpe	-	-	13	23	45	46
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine meesterõivaste valmistamine), tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	7	11
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine naiste ülerõivaste valmistamine), tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	-	12
Rõivaõmblemine, tase 4, esmaõpe	42	32	11	4	-	-
Rätsepatöö, tase 4, esmaõpe	27	28	34	28	-	-
Meesterätsep	-	-	8	6	1	1
KOKKU	69	60	66	61	64	82

*allikas: kooli andmed

Tabel 3. Ülevaade õppekavadel alustanute ja lõpetanute arvudest

Õppekava, kvalifikatsioonitase, esma/jätkuõpe	14/15		15/16		16/17		17/18		18/19		19/20	
	a	l	a	l	a	l	a	l	a	l	a	l
Rõivaõmblemine, tase 4, esmaõpe	14	10	12	9	-	9	-	3	-	-	-	-
Rätsepatöö, tase 4, esmaõpe	14	6	11	11	14	8	-	11	-	-	-	-
Meesterätsep, tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	9	8	9	5	-	-	-	-
Kerge rõivaste rätsep, tase 4, esmaõpe	-	-	-	-	14	-	14	-	9	8	11	5
Kerge rõivaste rätsep, tase 4, esmaõpe	-	-	-	-	-	-	-	-	12	7	11	10
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine meesterõivaste valmistamine), tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	-	-	-	-	9	7	10	7
Rätsep-stilist (spetsialiseerumine naiste ülerõivaste valmistamine), tase 5, jätkuõpe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	15	11
Õmbleja, tase 3, esmaõpe	-	-	-	-	-	-	-	-	11	7	12	10

*allikas: kooli andmed

3. Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Analüüs

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

ÕKR-i õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud, õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust.

Õppekavaarenduses järgitakse põhimõtet, et õpe oleks kättesaadav erinevatele sihtrühmadele, eesmärgiks on seatud pakkuda võimalikult laia valikut tekstiili valdkonna õpet erinevatel kutsehariduse kvalifikatsioonitasemetel. 2018. aastal avaldatud OSKA rapordi kohaselt väheneb tööjõuvajadus õmbluse erialal ja kasvab mõõdukalt rätsepatöö erialadel. ÕKR õppekavaarendus on OSKA raportiga kooskõlas, sest loodud on kaks 5. taseme jätkuõppe (60 EKAP) rätsep-stilisti õppekava (2018. a spetsialiseerumisega meeste rõivaste valmistamisele, 2019. a spetsialiseerumisega naiste ülerõivaste valmistamisele).

Õmbleja 3. taseme õppekava rakendamisel lähtuti õppija vajadustest - täienduskoolitustel käis palju täiskasvanuid, kes soovisid osaleda tasemeõppes. Kool avas sessioonõppena 30 EKAP tasemeõppe õppekava, et soodustada täiskasvanute õppimist õmbleja erialal ja suunata neid edasi õppima kergete rõivaste rätsepa erialale ja selle jätkuõpetele. Osakonna juhataja tõi intervjuus välja, et väga oluline on jätkata 180 EKAP kergete rõivaste rätsepa põhikoolijärgse õppega, mida on seni valinud peamiselt tüdrukud. Kutsehariduses on vähe erialasid, mis oleksid tüdrukute seas eelistatud.

Õppekavade arenduses on ÕKR planeerinud täienduskoolituste raames väiksemate "ampsude" ehk moodulite pakkumist, mida tasemeõppes saab arvestada VÕTA-ga. Vestlusest osakonna juhatajaga selgus, et konkreetseid moduleid veel kokku lepitud pole, kuid plaanis on alustada seadmete ja

materjalide moodulitega, samuti saab eraldi moodulitena pakkuda seeliku, päevasärgi jt eraldiseisvate esemete õmblemist.

Kooli arengukavas on välja toodud ÕKR ühe arenguvaatena ühiste õppekavade loomine Tartu Kunstikooliga või Kõrgema Kunstikooliga Pallas. Vestlusest osakonna juhiga selgus, et see idee ei ole veel rakendunud. Komisjon soovib alustada koostööd väiksemate teemade või moodulite tasemel, et analüüsida, kus on koostöökohad ja kas ühisõppekava loomine on asjakohane. Koostöö Tartu Kunstikooli ja Pallasega väiksemate teemade ja moodulite tasemel annab võimaluse muuta õppekavad atraktiivsemaks: leida uusi lähenemisviise ja praktilise õppe võimalusi.

Õppekavade arendus toimub osakonnajuhataja koordineerimisel. Korra aastas vaatavad õpetajad üle rakenduskavad ja uuendavad valikõpinguid, kutsestandardite muutuse korral viivad õpetajad kooli õppekava vastavusse kutsestandardiga. Rakenduskavade muudatusi arutatakse ka kutseõpetajate iganädalastel ühistel koostööaegadel. Näitena rakenduskava muudatustest tõid kutseõpetajad vestlusel välja rõivadisaini ja kangadisaini teemade lihtsustamise õppija jaoks (plaanis on hakata õpetama neid teemasid eraldi).

Osakonnajuhatajaga vestlusest selgus, et individuaalteenust pakkuvatelt ettevõtjatelt küsitakse, milliseid valikaineid võiks õppekava raames õpetada. Samuti annavad muudatuste ja täienduste tegemiseks sisendi õppijad ja õppekava lõpetajad. Nt on õppijate tagasisidest lähtuvalt lisatud kergete rõivaste rätsepa õppekavasse valikmoodulid modelleerimine, rõivaste taaskasutus ja kangadisain. Kõigi ÕKR õppekavade valikõpingutesse on lisatud majandust ja ettevõtlust toetavaid mooduleid. Alates 2017. aastast on võimalik valida lisaks õppekavas olevatele valikmoodulitele ka ülekoolilisi valikaineid.

ÕKR vilistlased tõid vestluses välja asjaolu, et valikõpingute valimine toimus kogu kursusega koos ja lõpuks võimaldati neid mooduleid, mida soovis enamus. Seetõttu jäid mõned soovitud ja eriala jaoks olulised valikud saamata (nt pidid valima ettevõtluse, ent oleks soovinud stilistikat). Sama tõid välja ka ÕKR õpilased, tuues näitena, et paljud õppijad soovivad valikainetena õppida otseselt õmblemisega seotud teemasid. Samuti tõid õppijad välja, et oluline oleks erialaste arvutiprogrammide (nt konstrueerimistarkvara) tundmaõppimine ja tõid selle puudumise õppes välja ühe kitsaskohana.

Oluliseks õppekavaarenduseks on 2019. aasta sügisel alustanud õppegruppide erialase lõpueksami formaadi muutus, mille tulemusel on võimalus lõpetada kergete rõivaste rätsepa eriala portfoolio esitamisega. Samas on endiselt võimalik lõpetada ka lõputööga, mis koosneb praktilisest tööst ja kirjalikust osast. Komisjon näeb, et portfoolio kasutamine lõpueksamina on positiivne, sest õppe lõppemisel on õppijal eneseesitlus portfooliona, mis on sisend edasi õppimisel või erialase töö leidmisel.

Ühe peamise probleemina tõi osakonna juhataja välja asjaolu, et kahjuks pole piirkonnas enam suuremaid õmblusettevõtteid, kellega õppekavade arenduse osas koostööd teha. Kooli 2019-2023 arengukavas on välja toodud, et tõenäoliselt jääb tekstiili valdkond tulevikus täienduskoolituse teemaks, kuna viimastel aastatel on täienduskoolitustel osalejate arv olnud tõusutrendis. Samas kinnitasid vestlustel nii osakonna juhataja, ÕKR kutseõpetajad, direktori asetäitja õppealal kui ka direktor, et tasemeõppega kavatakse jätkata, kuna see valdkond on nii piirkonnale kui kogu Eestile oluline. Komisjon vestles ka erinevate praktikaettevõtete esindajatega, kelle arvates on õppekavad asjakohased ja mitmekesised, rõhutati erialadel tasemeõppes koolitamise jätkamise vajadust. Märgitigi,

et seni Eestist ja Euroopast välja liikunud tootmine on hakanud tagasi liikuma, mis tähendab et õblemisvaldkonna perspektiiv on olemas, samas on olemasolev tööjõud peamiselt vanemaealine. Ettevõtjad tõid välja, et väikepartiiide kaupa tellimusi täitvate ettevõtete puhul on eelistatud pigem rätsepa eriala lõpetanud, kelle erialased teadmised on laiemad ja kes oskavad valmistada toote algusest lõpuni.

Komisjon nõustub nii kooli esindajate kui tööandjatega, et nii õblemise kui rätsepatöö erialadel on tasemeõppe jätkumine on vajalik.

Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel

Moodulite rakendamise planeerimisse on kaasatud kõik ÕKR-i kutseõpetajad, kes saavad avaldada arvamust nii moodulite õpetamise järjestuse osas kui ka praktikaperioodide kavandamisel. Iga aasta märtsikuu jooksul täidavad õpetajad tabeli selle kohta, kes mida ja mis ajal järgmisel aastal õpetada planeerib, et tekiks sidusus moodulite vahel. Kutseõpetajad räägivad õpetatavad teemad läbi üldharidusainete õpetajatega, et anda neile sisend, missuguses järjekorras teemasid õpetada ja kus võiks olla rõhuasetused. Üldainete õpetajad käsitlevad sidususe tekitamiseks erialaga lõimitud tundides üldainete teemasid (nt materjalide keemiline koostis, ümbertöötlemine).

Oluliseks sisendiks õppe kavandamisel on õppijate tagasiside. Õppijate tagasisidet küsitakse mooduli või teema lõppedes, aga ka aasta lõpus, küsimusi muudetakse vastavalt vajadusele. Alates 2018. a küsitakse siseveebi kaudu kaks korda aastas mooduli tagasisidet, kuid vestlusest osakonnajuhatajaga selgus, et mooduli tagasisidet kuvatakse siseveebis ainult juhul, kui vastajaid on rohkem kui viis, kuid ÕKR-s on kuni kolm vastajat, mistõttu see tagasiside jääb kahjuks nägemata. Õppijate tagasiside põhjal on saadud sisend nt distantsõppe paremaks korraldamiseks. Kui distantsõppe alguses saatsid õpetajad ainult erinevaid õppematerjale ja oodati tagasi valmis töid, siis õppijate tagasiside põhjal on hakatud töid jooksvalt rohkem tagasisidestama ning teisi õppemeetodeid kasutama. Õppijate tagasisidest lähtuvalt on õpetajad muutnud ka hindamisülesandeid, muutes neid enam praktilisemaks ning mooduliülesemaks. Õpilased tõid vestlusel positiivse aspektina välja, et hindamisel arvestatakse õppija arengut.

ÕKR näeb arenguvaatena lõpetajate ja vilistlaste tagasiside arvu suurendamist. Komisjon juhib tähelepanu, et eesmärk võiks olla mitte ainult vastuste arvu suurendamine, vaid vilistlaste kaasamine õppekavaarendusse.

Õppekavade rakenduskavadest nähtub, et õpetajad kasutavad mitmekülgseid õppemeetodeid (loeng, arutelu, juhtumi analüüs, õppekäik rõivatootmisettevõttesse, esitluse koostamine ja ettekandmine kaasõppijatele, töövõtete demonstratsioon, tööproovide õblemine jne), mis toetavad igati õpiväljundite saavutamist. Hindamisel kasutatakse ka meetodeid, mille käigus õpilased analüüsivad oma tulemust. Näiteks 4. taseme kergete rõivaste rätsepa õmblustehnoloogia alusõppe mooduli üheks hindamisülesandeks on kirjalik test, mille osaks on eneseanalüüs omandatud teadmiste ja oskuste kohta.

ÕKR on ühe parendusvaldkonnana välja toonud eesmärgi pöörata rohkem tähelepanu võtmepädevuste õpetamisele, et õpilased oleksid teadlikumad võtmepädevuste tähtsusest, oskaksid ennast analüüsida ja välja tuua oma tugevusi ja nõrkusi. Selleks on ÕKR parendustegevusena

planeerinud tuua kõikides rakenduskavades rohkem välja võtmepädevuste osa ja rakendada võtmepädevuste teadlikumat õpetamist. Osakonna juhataja tõi vestluses välja, et eriti lühematel õppekavadel õppivad õppijad ei saa tihti aru, miks nad mingeid ained üldse läbima peavad (nt karjääri planeerimine, suhtlemine) ja näeb, et kursusejuhendajad peaksid erialaõppe käigus senisest rohkem õppijatele selgitama erinevate teemade vajalikkust õppekavades. Komisjon soovib selgitada õppijatele kohe õppe alguses paremini õppekava eesmärgid ja erinevate teemade seotust erialaga.

Kool kogub andmeid õppijate rahulolu kohta õpetamise ja võtmepädevuste arendamise kohta ja on eneseanalüüsis esitanud rahuloluküsitluste tulemused aastate 2017-2019 kohta. Esitatud andmete põhjal on õppijad õpetamisega rahu. Näiteks andsid vastajad 2019. a küsimusele "Õpetajad tunnevad õpetatavat teemat" keskmiseks hindeks 4,3; küsimusele "Õpetaja oskab oma teadmisi edasi anda" anti hindeks 4 ning küsimust "Õpetajad andsid mulle piisavalt tagasisidet" hinnati hindega 4,4. Vestlused vilistlaste ja õppijatega kinnitasid, et nad on/olid õpetamisega üldjoontes rahul.

Kool on õppekavade rakendamisel planeerinud parendustegevusena pöörata suuremat tähelepanu õppijate individuaalsuse toetamisele, näiteks andekamatele õppijatele keerulisemate ülesannete koostamise näol, et arendada nende loovust ja käelist tegevust. Samuti kavandab kool e-õppe ülesannete loomist ning digipädevuste arendamist. Komisjoni hinnangul on parendustegevused asjakohased, kuna näiteks e-õppe meetodite mitmekesistamise vajadusele juhtisid vestlustes tähelepanu nii õppijad kui kutseõpetajad.

Järeldused

Tugevused

- Erinevatele tasemetele ja sihtrühmadele mõeldud õppekavade valik.
- Kogu ÕKR meeskonda kaasav õppekavade arendus.
- Õpetajate omavaheline tihe koostöö õppekavade rakendamisel ja õppe planeerimisel.
- Valdkonna tasemeõppe hoidmine ja arendamine piirkonnas vaatamata koolituskohtade vähenemisele.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Tööandjad ei ole piisavalt kaasatud õppekavade arendamisse. Komisjon soovib kaardistada valdkonna ettevõtted kogu Eestis ja kaasata ettevõtete esindajaid senisest aktiivsemalt õppekavade arendamisse.
- Lühematel õppekavadel õppivad õppijad ei saa tihti aru, miks nad õppekavades mingeid teemasid läbima peavad. Komisjon soovib selgitada õppijatele kohe õppe alguses paremini õppekava eesmärgid ja erinevate teemade seotust erialaga, et toetada õppija arusaamist võtmepädevuste arendamise vajalikkusest.
- Õppijad tõid välja, et oluline oleks erinevate programmide tundmaõppimine, kuid praegu seda võimalust pole. Komisjon soovib konsulteerida ettevõtete ja teiste koolidega, missugune oleks sobilik tarkvara ning lisada 5. taseme õppekavadesse ühe valikõpinguna mõne

konkreetsed konstrueerimisprogrammi tundmaõppimine, mis toetaks ühtlasi õppijate erialast digipädevuse arengut.

Arenguvõimalused

- Vilistlaste kaasamine õppekavade arendamisse. Töömaailma esindajatena oskavad vilistlased anda soovitusi õppekavades muudatuste tegemiseks ja õppe veelgi paremaks sidustamiseks töömaailmaga.
- ÕKR näeb ühe väljakutsena ühisõppekavade loomist Tartu Kunstikooli või Kõrgema Kunstikooliga Pallas. Komisjon soovib alustada koostööd väiksemate teemade või moodulite tasemel, et analüüsida, kus on koostöökohad ja kas ühisõppekava rakendamine on asjakohane. Koostöö annab võimaluse muuta õppekavad atraktiivsemaks.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Õppijate erialavalik on toetatud

ÕKR erialade turunduse ja kommunikatsiooni eest vastutab kooli turundusjuht, kes teeb koostööd osakonna juhi ja ÕKR õpetajatega. Potentsiaalsete huvigruppide informeerimine õppimisvõimalustest on rikkalik. Huvilistel on võimalik osaleda avatud uste päeval, külastada ÕKR kutsevõistlust, osaleda õpilasarvu- või praktikapäeval. Lisaks on info leitav kooli kodulehelt ja tähtsamad ÕKR sündmused kajastuvad kooli FB lehel. ÕKR toob eneseanalüüsis välja, et põhikooli õpilasteni jõuab info erinevatelt messidelt ja üritustelt. Täiskasvanud õppijad leiavad info kooli kodulehelt. ÕKR õppijad ja vilistlased tõid vestlusel välja, et nad tulid eriala õppima tuttavate soovitusel.

Olulisel kohal huvigruppide teavitamisel on ka ÕKR mitmekesised täienduskoolitused. Koolitustele tulnud inimestel tekib huvi eriala vastu ja nad asuvad tasemeõppesse õppima. Osakonna juht tõi vestlusel välja, et täienduskoolitustelt on tulnud täiskasvanud õpilasi õmbleja tasemeõppesse eelkõige seetõttu, et see on lühike õppekava, mis võimaldab õppida töö- ja pereelu kõrvalt.

Huvilistel on võimalik osaleda ka erinevates töötubades, mida ÕKR õpetajad teavitusürituste raames korraldavad, nt Oskuste öö, Noor Meister, PopUp üritus Tartu Lõunakeskuses, Meistrite Päev jt. 2020. aastal oli Oskuste Öö virtuaalkeskonnas, kus ÕKR õpetajad juhendasid teksariidest ehete valmistamise töötuba. Arengukavas on välja toodud ühe arenguvaatena põhikoolide ja gümnaasiumi õpilastele huviringide pakkumine. Kooli eneseanalüüsis on välja toodud koostöö TERA erakooliga. Vestluses ÕKR õpetajatega selgus, et projekt pakub põhikooli õpilastele käelisi tegevusi, et äratada

neis huvi õmbluserialade vastu. Komisjoni vestluse ajal oli projekt alles käivitunud ja selle tulemusi ei osanud ÕKR õpetajad veel analüüsida.

Alates 2018. aastast kasutab ÕKR erialade vastuvõtu vestlusteks grüpiintervjuud, mida juhivad osakonnajuhataja. Ta töö välja, et õpilased on grupivestlustes julgemad ja õpivad üksteist enne õppetöö algust põgusalt tundma, mis aitab neil edaspidi grupiga kohaneda. Lisaks töö ta vestluses välja, et grüpiintervjuud annavad piisavalt hea ülevaate õpilaskandidaatidest ja nende motivatsioonist. Osakonnajuhataja sõnul on vastuvõtu eest vastutavad töötajad grüpiintervjuudega rahul ja plaanivad sellega jätkata. ÕKR õpilastega vesteldes selgus, et osa neist eelistaksid pigem individuaalseid vestlusi.

Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Tartu KHK on arengukavas seadnud eesmärgiks: "Õpikeskkond on kaasaegne ja avatud Õpikeskkond toetab nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist, on avatud ja koostööd soodustav, motiveeriv ja positiivseid emotsioone pakkuv, inspireeriv."³

ÕKR eneseanalüüsis on väljatoodud, et kool on õpilastele loonud füüsiliselt, vaimselt ja emotsionaalselt turvalise, arengut, loovust ja koostööd toetava ning üksteist arvestava õpikeskkonna, mis lähtub õppijate vajadustest ja õppe eesmärkidest. Kasutusel on kaasaegsed IKT-vahendid, WiFi võrk, mis võimaldab õpetajatel anda digikeskkonnas lahendamist eeldavaid ülesandeid. Kõigil õpetajatel on võimalus kasutada arvutiklassi ja teisi digivahendeid. Koolil on kõrgel tasemel ja hästvarustatud infokogud, kus on õpilastele mõeldud arvutid, mida saab kasutada iseseisvate tööde tegemiseks. WiFi võrk on olemas ka õpilaskodus. Õppijatele on lisaks infokogule olemas õpilaskodu, toitlustus, õpilasesinduse ruum, huvitegevuse ruumid (bänd ja spordivõimalused), meditsiiniline teenus (kooliõde ning hambaarst).

ÕKR väljakutsetena nähakse arengukavas järgmisi tegevusi: tehnoloogiate kaasajastamine, silmaga nõõpaugumasina soetamine, erinevate erialaste arvutiprogrammide soetamine, õpetajate digipädevuste arendamise toetamine ja digivahendite kasutamine õppetöös (erinevad konstrueerimis-modelleerimistarkvarad, e-õppe materjalid jm), moeateljee loomine.⁴

Eneseanalüüsis on ÕKR välja toonud, et viimastel aastatel on parendatud õmblusklasside valgustust ja ventilatsiooni ning jätkuvalt hangitakse uusi seadmeid. 2015. a võeti kasutusele praktilise töö õppeklass ehk rätsepaklass, kus toimuvad nii õmblustunnid kui klienditeeninduse praktiline õpe. Ringkäigul selgus, et loodud klass toetab praktilist õpet, kuna ettevõtte praktilal jääb klienditeeninduse osa (proovide tegemine jm) väheseks.

Hindamiskomisjoni esindaja tutvus ÕKR õppekeskkonna ja -vahenditega. Koolil on olemas õppeks vajalik masinapark, spetsiaalmasinad, juurdelõikuslauad, pressimissüsteemid, kuumniiske töötlemise vahendid, õmblusvarupukk, varrukapukk, auruhari, dubleeripress, mannekeenid, eraldi kohad õppematerjalide hoiustamiseks. Samas vajab kooli praktilise õppe varustus rätsepaõppe eesmarke silmas pidades ülevaatamist ja täiendamist. Näiteks praeguse õppeklassi planeeringu puhul mahub täismõõdus toote konstrueerimiseks laua taha kuni kaks õpilast; juurdelõikust saab suurematel

³ [Tartu KHK arengukava 2019-2023](#), lk 20

⁴ [Tartu KHK arengukava 2019-2023](#), lk 32

toodetel teha osade kaupa ja maksimaalselt kaks õpilast korraga, mis tähendab nihkunud materjali ja häiritud juurdelõikuse planeerimist. Samuti väheneb õigete töövõtete omandamine, kinnistuvad ebavajalikud harjumused ja langeb valmivate toodete kvaliteet. Seetõttu soovib komisjon varuda juurde rätsepatööks vajalikke lauapindu (sama lauapinda on sobilik kasutada konstrueerimisel).

Tööandjate esindaja hinnangul on Tartu KHK klasside planeering sobilik õmblejate koolitamiseks, ent rätsepatöö õppeks oleks vaja leida praegusest sobivam planeering. Triikimisala/pressimisala võiks asuda klassiruumi keskel, lauapinda peaks olema kõikidele õppijatele piisavalt. Triikraudu võiks olla rohkem, et ei tekiks järjekorda. See aitaks hoida kokku aega, tooted valmiks kiiremini ja parandaks iga õppija keskendumist oma tööprotsessile.

Vestlusel õppijatega selgus, et õppijad on õppekeskkonnaga üldjoontes rahul, ent nad tõid samuti välja, et kõikide jaoks ei piisa alati lauapinda ja ruumi ning et töövahendeid võiks olla piisavalt kõigile, lisades, et töövahendid võiksid olla paremas töökorras (nürid käärid).

Komisjon soovib analüüsida koostöös tööandjate esindajatega ÕKR tööruumide ja -vahendite vajadust ning koostöös juhtkonnaga planeerida eelarvesse ressursid uute vahendite soetamiseks. Komisjon soovib vaadata üle õppeklasside praktilise õppe laud ning leida lahendus, et kõikidele õppijatele oleks piisavalt lauapinda, et tagada õigete erialaste töövõtete- ja harjumuste kujunemine parimal viisil. Samuti soovib komisjon soovida pukkide ja patjade varumisel teha koostööd kooli ehituse ja puidu osakonnaga, tööriistade korrashoiuks tehnikaosakonnaga. Samuti toetab ÕKR-s seatud eesmärki kaasajastada õppekeskkonda konstrueerimis-modelleerimistarkvara soetamisega.

ÕKR on eneseanalüüsis kirjeldanud, et esmane tööhutusala info jõuab õppijateni läbi mooduli "Sissejuhatus erialasse". Enne praktilise töö algust instrueeritakse õppijaid tööalase ohutuse kohta ja see dokumenteeritakse. Lisaks külastab Tartu KHK töökeskkonnanõukogu vähemalt korra aastas õppetöökodasid ning vajadusel juhitakse tähelepanu puudustele ning tehakse ettepanekuid õppebaaside turvalisuse tagamiseks ja arendamiseks.

Õppetöös pööratakse tähelepanu taaskasutusele, näiteks kogutakse vanu teksaseid, millest valmistada uusi rõivaesemeid, samuti kasutatakse materjalidena seisma jäänud kangaid jne. Koolil on plaanis 2021. aastal liituda Rohelise kooli programmiga.

Nii ringkäik koolis kui vestlused andsid tunnistust, et kooli keskkond on toetav loominguks tegevuseks ning arenguks ja koolipere on keskendunud oma eesmärkidele. Samuti selgus vestlusest nii õpetajate kui õpilastega, et kooli õhkkond on toetav ja kokkuhoidev ning tähelepanelik üksteise suhtes. Koolil on olemas toimiv tugisüsteem ja keeruliste olukordade tekkimisel saab pöörduda kutseõpetaja, kursusejuhendaja, mentorõpetaja või osakonnajuhataja poole. Õppijad on tugiteenustest teadlikud ja kasutavad neid vajadusel julgesti.

Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Õppetöö planeerimine lähtub ÕKR sihtrühmast: põhihariduseta, põhi- või keskhariduse omandanud või kõrgharidusega inimesed. Õppijateks on nii äsja põhikooli lõpetanud kui ka näiteks juba muul alal karjääri teinud kõrgharidusega täiskasvanud õppijad. Osakonna juhi ja ÕKR õpetajate vestlusest

selgus, et täiskasvanud õppija kasutab tihedamini võimalust õppida individuaalse õppetöögraafiku alusel, et planeerida enda õpingud oskuslikult pere ja tööelu kõrvale.

Õppetöö planeerimisel on tehtud kõige rohkem muudatusi hindamisülesannetes ja sellega seoses on tunnid viidud võimalusel praktikaklassi, muudetud tundide läbiviimist praktilisemaks ning hindamist mooduli üleseks. Samuti pööravad õpetajad tähelepanu, et õppijad analüüsiks oma tegevust. ÕKR õpetajad tõid vestlusel välja, et 5. taseme õpilastele sobivad kokkuvõtvad suuremad moodulihindamised koos analüüsiga, samas põhikooli järgsed õpilased eelistavad, et hinded kujunevad jooksvatest hinnetest.

ÕKR-s on kaks e-õppe nädalat õppeaasta vältel. Üldainete õpetajatega vestlusest selgus, et nad kasutavad e-õppeks järgmisi keskkondi: Google Drive, Google Classroom, OPIQ, Moodle, Meet. Osa üldainete õpetajatest arvasid, et virtuaalsel õppel on oma positiivsed küljed, näiteks võimaldab see õpilasel töötada enda valitud tempos ja annab võimaluse õpetajal jälgida õpilase tööd jooksvalt. ÕKR kutseõpetajad tõid välja, et nad näevad võimalust ja vajadust e-õpet paremini läbi viia. Kutseõpetajatel on plaanis luua uusi e-kursusi, nt tootesõlmede õmblemine, klienditeenindus, õmblustehnoloogia alusõpe, lõigete kohandamine figuurile. Praeguseks on juba valmis e-kursus "Lõigete kohandamine ja muutmise" 5. taseme õppekavadel õppijatele. Tulevikus võimaldavad need e-kursused läbida moodulite teoreetiline osa iseseisvalt ja kasutada koolis kohapeal toimuvaid kontaktõppe tunde peamiselt praktiliste oskuste omandamiseks.

Komisjon näeb, et õpetajad võiksid analüüsida erinevate e-keskkondade tugevusi ja kaaluda, kas oleks mõistlik leppida osakonnas kokku, milliseid e-keskkondi kasutada, et õppijatel oleks selgem ja kergem neis orienteeruda.

E-õppe nädalatel on tavaks, et ÕKR õpetajad koostavad õppegrupile ühiselt kompleksülesande, mis lahendatakse Google Drive`is, Moodle`is või saadetakse õpetajate meilile, kus õpetaja vaatab enda teemat hõlmava osa üle ja tagasisidestab kas järgmises tunnis või e-kirja teel. Iseseisvate tööde tagasisidestamine toimub tavaliselt tunnis, kus õpilased esitlevad oma töid. Kui esitlust pole plaanitud, annab õpetaja individuaalselt tagasisidet klassis või e-kirja teel. Rühmatööna valminud töödele saab tagasisidet kogu rühm üheskoos. ÕKR õpilased tõid vestlusel välja, et taolisi e-õppe nädalaid on toetanud asjaolu, et sinna planeeritakse aineid, mida on võimalik distantsilt gruppitööna läbi viia. Eneseanalüüsis on välja toodud, et ka õppijate digipädevused vajavad arendamist ja seetõttu toimuvad igal nädalal koolis digitunnid, nt Moodle algkursus.

Eneseanalüüsis on kirjeldatud, et 2020. a eriolukorrast tulenevalt arendati kõigile moodulitele Moodle keskkonnas oma pesad, kuhu õpetajad lisavad õppematerjale, ülesandeid, e-kursuseid. Lisaks on loodud võimalus õpetajatel ja õpilastel laenata digivahendeid, nt veebikaamera, sülearvuti, konverentsikõlar. ÕKR õpilased tõid vestlusel välja, et distantsõpe antud erialal on väga keeruline ja pigem ei täida eesmärki. Õpilased ja vilistlased andsid vestlusel komisjoniga soovitusi, et õpetajad võiksid distantsõppe kogemusele tuginedes e-õppe ülesanded ja tunnid senisest paremini läbi mõelda, sh kasutada mitmekesisemaid e-õppe meetodeid. Komisjon näeb ühe võimalusena, et osakonna kutseõpetajad võiksid e-õppe teemal õppijatelt eraldi tagasisidet küsida ja koostöös haridustehnoloogi ja õppuritega leida lahendused, nt õpetajate koostööaegadel kaasata õppijad ümarlauda.

Õppekorralduslik info jõuab õppijani eelkõige läbi e-päeviku, kus kajastatakse õpiväljundeid, hindamisülesandeid, koduseid ja iseseisvaid töid ning nende tähtaegu. Muud infot vahendab õpilastele rühmajuhendaja.

Praktilise töö või praktika eel viib koolipoolne praktikajuhendaja läbi tööohutuse alase juhendamise ning registreerib selle kooli kehtestatud vormil.

Praktilist tööd koolis toetab õpimapp, mida õpilased täidavad iseseiva tööna iga mooduli raames. Viienda taseme õppekavade õpilased töid vestlustel välja, et nad koostavad iseseisva tööna õpimapi, milles on toote moejoonis, tehniline joonis, tehnoloogiline läbilõikejoonis, materjalid, lõiked ja detailid. Viienda taseme õppekavade õpilased töid vestlusel välja, et koondavad õpimappi kõik õppe käigus tehtavad tööd koos moejooniste, tehniliste jooniste ja väiksemas mõõdus toodetega. Kuna õpimapi jaoks tuleb nii mõnigi töö teha uuesti vähendatud mõõtmetega, siis on see õppija arvates liiga suur lisatöö. Komisjon näeb, et koos õpilastega tuleks üle vaadata õpimapi koostamise põhimõtted ja teha muudatused.

Ettevõtte praktikat sooritab õpilane kooli poolt tunnustatud praktikakohtades Tartus või mujal Eestis. Vilistlased töid vestlusel välja, et praktikat oli võimalik koolis sooritada, aga koolil oli ka nimekiri tunnustatud praktikakohtadest, kust õpilased said valida endale praktikakohad. Hindamisperioodil on rätsepatöö õpilased sooritanud praktika peamiselt väiksemates ettevõtetes, mis pakuvad võimalust individuaalsemaks praktikaks.

ÕKR eneseanalüüsis on välja toodud, et praktikakohtade leidmine on esmalt õpilase enda ülesanne, et arendada üldpädevusi, nt algatusvõimet ja suhtlemisoskusi.

Vestluses osakonna juhatajaga selgus, et õmbleja õppekava puhul on praktikakohti piisavalt. Rätsepa erialal on praktikaettevõtteid aga vähe või asuvad need liialt väikestes ruumides, et ka praktikandile vajalikku tööpinda pakkuda.

ÕKR rätsepa eriala õpilased töid vestlusel välja, et nendele ettevõttepraktika tööstuses ei meeldinud, kuna suuremad ettevõtted panevad praktikante tegema korduvoperatsioone (näiteks nõopide õmblemine või ühte tüüpi õmbluse teostamine), mis ei toeta parimal viisil praktika õpiväljundite saavutamist.

Käesoleval aastal loobusid paljud ettevõtted praktikakohtade pakkumisest COVID-19-st tingitud mõjude tõttu. Samas kohanes ÕKR muutustega ja võimaldas õpilastel praktika koolis sooritada - kohapeal pakuti õmblusteenust kooli personalile.

Koolipoolsel praktikajuhendajal on võimalus külastada praktikaettevõtteid vastavalt vajadusele. Praktikaettevõtete esindajad töid komisjoniga vestlustel välja, et enamasti võetakse kooli poolt ühendust siis, kui on suurem probleem, küll aga ootaks nad, et kool oleks suhtlemisel aktiivsem. ÕKR õpetajad töid vestlusel välja, et enamasti sujub koostöö ja dokumentatsiooni täitmine ettevõtetega hästi, ent on ka ettevõtteid, kellele peab mitmeid kordi meelde tuletama, et nad annaksid õppija kohta tagasisidet.

Ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitusi korraldatakse vastavalt võimalusele ja vajadusele. Osakonna juhiga vesteldes selgus, et viimane koolitus toimus sügisel 2020 ja sellel osales kaks

juhendajat. Osakonna juhataja tõi välja, et ettevõtete poolne huvi nende koolituste vastu ei ole suur. Välisriigi praktikajuhendajat valmistatakse ette eelkõige distantsilt ja dokumentatsiooni abil.

Eneseanalüüsis on välja toodud, et õpilastel on võimalik Erasmus+ projekti raames osaleda õpirändel ja sooritada praktika välisriigis. Ettevõttepraktikat välismaal korraldab välissuhete osakond. Hinnataval perioodil on praktika välismaal sooritanud 19 ÕKR õpilast. Välispraktikal olev õppija peab blogi ning koolipoolse praktikajuhendajal ja välispraktika koordinaatoril on pidev ülevaade, kuidas õppijal praktika läheb ja milliseid tööülesandeid ta ettevõttes täidab. Positiivseid välispraktika kogemusi tõi komisjoniga vestlusel välja nii ÕKR õpilased kui ka vilistlased, näiteks oli võimalus praktiseerida moekunstniku juures Madridis.

Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest

ÕKR on eneseanalüüsis kirjeldanud, et õppekavade rakenduskavasid muudavad kutseõpetajad vastavalt vajadusele kord aastas, õppeaasta alguses. Õppe- ja hindamismeetodite valikul lähtutakse õppekavade õpiväljunditest ning iga mooduli või teema õpetaja kohandab neid vastavalt sihtrühmale.

Oluliseks peetakse kasutatavate meetodite mitmekesisust, et kujundada koostööoskusi, analüüsioskusi ning eneseväljendust. Vestlused kutseõpetajatega kinnitasid, et näiteks rätsepate õppes valmistatakse esimene rõivaese kaasõppijale, õpetaja ja kaasõppijad saavad jälgida proove, tagasisidestada ja analüüsida kogu protsessi.

ÕKR arvestab õppe planeerimisel õppijate tagasisidega. Näiteks andsid õppijad tagasisidet, et e-õpet oleks vaja mitmekesistada. Õpetajad suunati koolitusele, et nad õpiksid koostama e-kursuseid ja kasutama rohkem meetodeid. Materjaliõpetuse õpetaja tõi vestlusel välja, et õppijate soovile vastu tulles on ta igal aastal täiendanud materjaliõpetuse näidiste mappi, et see oleks võimalikult mitmekesine.

Kujundav hindamine nii teooria, praktilise töö kui praktika jooksul on õppes läbiv. Ülesanded valitakse võimalikult reaalse tööeluga sarnased. Iga mooduli lõpus analüüsitakse valminud töid, samuti hindavad õppijad üksteise töid.

Kool on võtnud kokkuvõtva hindamisena kasutusele portfoolid, mis on komisjoni hinnangul asjakohane muudatus. Samas selgus vestlustest kutseõpetajate ja õppijatega, et portfooliote koostamise põhimõtteid oleks vaja täpsustada ja selgemaks muuta. Komisjon näeb, et portfooliosse võiks lisada pildid põhilõigetest ja modelleeringutest, mis on rätsepatöö olulised tööetapid. Samuti võiks portfoolios olla materjali kirjeldus ja selle töötlemise omapära.

ÕKR on seadnud eesmärgiks andekate ja motiveeritud õpilaste toetamise. Vestlusest osakonnajuhatajaga selgus, et kuigi nõrgemad õppijad võtavad õpetajatelt rohkem aega ja tähelepanu, on koolis piisavalt projekte, üritusi, ettevõtmisi, milles osaledes saavad võimekamad õppijad end teostada (Noor Meister, Oskuste Õö, välispraktikad, koostööprojektid). ÕKR toetab õppijaid konkurssidel osalemisel ning arvestab seda mooduli, teema või valikainete hindamisel.

Ettevõttepraktika dokumenteerimine toimub koolis alates 2017. aastast veebipõhiselt. Praktikadokumentide aruandlus on alates 2017. a viidud veebipõhiseks (võib ka endiselt paberkandjal esitada), mis tagab kiirema dokumentatsiooni liikumise. Kuna ka praktikapäevikuid täidavad õppijad

veebis, on koolipoolse juhendajal kogu praktika ajal ülevaade õppija sooritatud ülesannetest ja tema käekäigust ettevõttes.

Eestis toimuva ettevõttepraktika õpiväljundite hindamisel arvestatakse ettevõttepoolse juhendaja tagasisidega. Välispraktika õpiväljundite hindamisel arvestab kool vastuvõtva ettevõtte praktikajuhendaja hinnangut.

Kool on kaardistanud nii õppe- kui praktikakorraldusega rahulolu ÖKR-s. Rahulolu õppekorraldusega on paranenud, praktikakorraldusega rahulolu on olnud stabiilselt kõrge. Õppeaastatel 2015/2016–2018/2019 on õppijad hinnanud praktikakorraldust hindegaga 4,6-5, õppekorraldust hindegaga 3,9-4,5. Vestlustest õppijatega selgus, et õppijad on praktikakorraldusega ja ettevõttepoolsete juhendajatega rahul. Samuti olid õppijad väga rahul õpetajate toetuse ja abiga.

Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

ÖKR eneseanalüüsi põhjal on tugikeskuse töö peaesmärk õpilaste ja õpetajate õppe- ja kasvatustegevuse toetamine.

Vestlustest sai komisjon kinnitust, et kool on loonud hästi toimiva tugiteenuste süsteemi. Tugiteenuste spetsialistid koostöös kursusejuhendajate ja õpetajatega selgitavad juba õppeaja alguses välja õppijate toetamise vajadused. Vastuvõtu käigus toimub ka õppijate karjäärinõustamine. Tugikeskuse töötajad ja kursusejuhendajad teavitavad õppijaid, kelle poole nad abi ja toetuse saamiseks saavad pöörduda.

Vestlus tugikeskuse juhiga kinnitas, et õppijate toetamine on läbimõeldud ja süsteemne. Koostöös kursusejuhendajate ja kutseõpetajatega selgitatakse välja, kas ja millist tuge õppijad vajavad ja suunatakse nad erialaspetsialisti poole (sotsiaalpedagoog, psühholoog). Kool teeb koostööd põhikoolidega, kust neile õppijaid tuleb, et aidata hariduslike erivajadustega õppijatel sujuvamalt kutseõppega kohaneda.

Lisaks on hindamisperioodil sisse viidud osakonna koosolekud, kus antakse ülevaade osakonna õppeedukusest ja arutatakse, kuidas õppevõlgadega õppijaid toetada.

Direktori asetäitja õppe alal tõi välja, et kool on alustanud mentorluse rakendamisega. Protsess on alles alguses, aga esmase tagasiside põhjal võib öelda, et mentorlus aitab toetada õppijate individuaalsust ja arendada üldpädevusi.

Vestlusel osalenud täiskasvanud õppijad tõid esile, et kuigi nad ise ei ole otseselt abi vajanud, on nad märganud, kõik õpetajad on toetavad ja õppijaid, kellel on raskusi, aidatakse igati.

Tugikeskuse juht nimetas, et viimastel aastatel on täheldatud tugikeskuse nõustamiste arvu langust, mis on põhjustatud sellest, et abivajajatele kulub rohkem aega ja pole võimalik kõiki abivajajaid teenindada. Vestlusel osalenud direktori asetäitja õppealal rõhutas, et tugikeskusele on kergemate juhtumite puhul abiks mentorid, kursusejuhendajad ja teised õpetajad, kes on kõik saanud koolitusi, kuidas toetada erivajadustega õppijaid. Kool on seadnud eesmärgiks, et aastaks 2023. aastaks on kõik kutseõpetajad võtnud mentorluse mõtteviisi omaks ja oskaksid võimestada õppijaid ning toetada neid nende töö- ja õpiteel.

Õppekorralduse juht tõi välja, et tänu tugikeskuse tööle ja koostööle kooli meeskonnaga on vähenenud õppe katkestajate arv ja paranenud kutseksamite tulemused.

ÕKR on eneseanalüüsis välja toonud, et 2018. a reorganiseeriti VÕTA-võrgustik ja määrati igale osakonnale oma koordinaator ja nõustaja. VÕTA võimalustest informeerivad õppijaid kursusejuhendajad. Peamiselt kasutavad VÕTA võimalust täiskasvanud õppijad, aga ka näiteks Tartu KHK mõnel muul eriala katkestanud õppijad. Alates 2017. a arvestatakse VÕTAt rakendades õppijate huviringis osalemist individuaalse valikõpinguna.

Vestlustest õppijatega selgus, et nad on VÕTA võimalustega kursis. Direktori asetäitja õppe alal tutvustas, et kool kasutab VÕTAt ka töökogemuse ülekandmiseks, kasutades STARR-meetodit.

Õppe tulemuslikkuse näitajad

ÕKR on kaardistanud lõpetajate edasiõppimist ja erialasele tööle rakendumist. Erialasele tööle asumine on ÕKR-s väga tagasihoidlik (nt 2017/18 5,3% lõpetanutest, 2018/2019 mitte ühtegi). Kool toob eneseanalüüsis põhjustena välja töökohtade puuduse ja madala palgataseme.

Kuna ÕKR pakub tekstiili valdkonnas erinevale tasemele mõeldud õppekavu, on viimastel aastatel ca 4-10 inimest aastas asunud edasi õppima Tartu KHK teistel erialadel. Üksikud lõpetajad on asunud edasi õppima Tartu Kõrgemasse Kunstikooli, Eesti Kunstiakadeemiasse ja Tallinna Tehnikakõrgkooli.

Alates 2021. a ei ole kutseksamit võimalik sooritada ühelgi ÕKR erialal. Kuni 28.03.2021 oli Õmbleja 3. ja 4. taseme kutsealadel kutse andjaks Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit. Kutseksamil osalejate ja eksami sooritajate protsent oli üsna madal (2017. a osalejaid ja sooritajaid 33,3% lõpetanutest, 2018 sooritajaid ei olnud, 2019. a osalejaid 83,3% lõpetanutest, nendest edukalt sooritanuid 75,9%). Põhjuseks on ÕKR välja toonud, et lisaks õmbleja õpilastele oli võimalus soovi korral registreerida eksamile ka kergete rõivaste rätsepa õpilased. Viimased registreerisid eelkõige seetõttu, et see oli ainus kutseksam õpitavas valdkonnas. Õmbleja kutseksam ei anna kergete rõivaste rätsepa õppekava lõpetajale tööturul eelist. Osakonna juhataja tõi vestlusel õmbleja kutseksami ebaõnnestunud sooritamise põhjuseks välja ka asjaolu, et rätsepa eriala õpilasi ei ole spetsiaalselt eksamiks trennitud. Rätsepal on õmbleja oskused olemas, aga antud eksami jaoks peaks rätsepa õpilasi õmbleja eriala spetsiifika osas rohkem ette valmistama.

ÕKR on eneseanalüüsis välja toonud, et lõpetajate osakaal alustanutest on ÕKR-s madal, ent jääb siiski kooli keskmisest kõrgemale (hindamisperioodil oli kooli keskmine lõpetanute protsent 51-55). Kool on põhjuseid analüüsinud ja näeb järgnevatel aastatel ühe parenduskohana mittestatsionaarse õppe arendamist tekstiili valdkonnas nii, et õppijad saaksid paremini siduda õpingud, töö ja isikliku elu ning jõuaksid nominaalse õppeajaga lõpetada.

Järeldused

Tugevused:

- ÕKR sisseastumisprotsess on läbimõeldud ja õppijate erialavalik toetatud.
- Õppetöö planeerimisel arvestatakse sihtrühma eripäraga.
- ÕKR on väga hästi kohanenud COVID-19-st tulenenud muutunud oludega ja suudetakse pakkuda lahendusi ja paindlikke võimalusi nii teoreetilise ja praktilise õppe kui ka praktika osas.
- ÕKR õpetajate ja kursusejuhendajate süsteemne koostöö tugikeskusega õppijate toetamiseks.
- Meeldiv sotsiaalne keskkond nii õpilaste kui ka õpetajate jaoks.
- ÕKR süsteemne, kaasav ja läbipaistev juhtimine õppeprotsessi korraldamisel.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Praktilise õppe ruumid ja töövahendid vajavad parendamist. Komisjon soovib analüüsida koostöös tööandjate esindajatega ÕKR tööruumide ja -vahendite vajadust ning koostöös juhtkonnaga planeerida eelarvesse ressursid uute vahendite soetamiseks. Samuti soovib komisjon vaadata üle õppeklasside praktilise õppe ruumid ning leida lahendus, et kõikidele õppijatele oleks piisavalt lauapinda, et tagada õigete erialaste töövõtete- ja harjumuste kujunemine parimal viisil. Komisjon toetab kooli arengukavas ÕKR seatud eesmärki parendada õppekeskkonda konstrueerimistarkvara soetamisega.
- Õpetajatel on plaanis luua e-õppe materjale, kuid olemasolevad erialased e-õppematerjalid on kaardistamata. Komisjoni ettepanek on enne õppevara loomist kaardistada erialased kergete rõivaste rätsepa ja selle jätkuõppekavade e-õppevara nii Eestis kui lähinaabrite juures (näiteks Soomes, Lätis). Lisaks soovime luua e-õppevara koostöös ÕKR õpetavate Eesti kolleegidega või Erasmuse partneritega.
- E-õppe keskkondi on õppijate jaoks palju ja e-õpe ei ole mitmekesine. Komisjon soovib küsida e-õppe teemal õppijatelt eraldi tagasisidet ja kaasata nad ümarlaudadesse, et koos kokku leppida, milliseid e-õppe keskkondi kasutada, et neid ei oleks liiga palju. Samuti soovib komisjon analüüsida, kuidas muuta e-õppe tunnid mitmekesisemaks, et need toetaksid õpiväljundite saavutamist parimal viisil.
- Portfooliote koostamise põhimõtted ei ole õppijatele piisavalt selged. Komisjon soovib portfoolio edasiarendust, näiteks lisada pildid põhilõigetest ja modelleeringutest, mis on rätsepatöö olulised tööetapid, samuti materjali kirjeldus ja selle töötlemise omapära. Komisjon soovib arutada portfooliote arendamise ja ühtlustamise teemal võrgustiku kohtumistel teiste koolidega.
- Koostöö ettevõtetega on tagasihoidlik. Komisjon soovib kaardistada tööandjad ja leida partnerid nii õmblus- kui rätsepatöö ettevõtete hulgast, kellega arendada õppekavu, võimaldada õppijatele praktikat. Komisjon soovib otsesuhtluse ja personaalse lähenemise abil saada praktikajuhendajate koolitustele rohkem ettevõtete esindajaid. Komisjon näeb ühe

võimalusena taotleda rahastust seadmete soetamiseks, mida väiksematele rätsepatöö praktikaettevõtetele õppijate praktikaks välja laenutada.

Arenguvõimalused

- Koostöös turundusjuhiga koostada õppekavarühma kommunikatsiooni- ja turundusplaan, et teavitada tulevasi õppijaid, tagada parem suhtlus ettevõtete ja vilistlastega.

3.3 Õpetajad⁵

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Tekstiili ÕKR-s töötab viis õpetajat, kellest eranditult kõik vastavad kvalifikatsiooninõuetele. Osakonna koosseisu kuulub lisaks kuus üldõpingute õpetajat. Perioodil 2014-2019 on osakonnaga liitunud kaks õpetajat. ÕKR kutseõpetajate keskmine tööstaaž on 2020. a seisuga 12,6 aastat ja keskmine vanus 55,6 aastat. Vestlusest osakonna juhiga selgus, et õpetajate järelkasvu leidmiseks loob ta häid suhteid ettevõtetega ja kutsub nende töötajaid õpetajateks. Samuti hoiab ta kontakte vilistlastega ja võimalusel kutsub ka neid õpetama.

Kutseõpetajad täidavad ka kursusejuhendaja ülesandeid, samuti on nad koolipoolsed ettevõttepraktika juhendajad. Eneseanalüüsist ja vestlusest osakonna juhiga selgub, et kool planeerib määrata osakonnale ühe koolipoolse ettevõttepraktika juhendaja, et kogu ettevõttepraktika korraldus, dokumentatsioon ja juhendamine oleks senisest korrastatum ja süsteemsem.

Osakonna juhi ja kutseõpetajate vestlustest selgus, et viimastel aastatel on õpetajatena kaasatud kahte töömaailma esindajat. Komisjon näeb, et kutseõpetajate arv ÕKR-s on piisav, küll aga võiks rohkem kaasata praktikuid. Komisjon nõustub kooliga, et praktikute kaasamine väiksemamahuliste teemade õpetamiseks rikastab õppetööd ja aitab hoida sidet ettevõtetega.

Õpetaja töö maht ja ametikohad on planeeritud vastavalt koolis kehtestatud dokumendile "Õpetaja ametikoht, tööülesanded ja koormuse arvestamise alused". Vestlusest osakonna juhiga selgus, et ÕKR õpetajate tunnivälisest lisatööd (projektid, õppekavaarendus, digiõppevara loomine, mentorsüsteem

⁵ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

jne) toetab ülekooliline väärtuspunktide süsteem. Täiskohaga õpetaja töökoormuse hõlmab nelja kuni kuue väärtuspunkti ulatuses lisatööd, mille õpetaja valib kevadel järgmiseks õppeaastaks. Valitud väärtuspunktide teemad lepatakse osakonna juhiga kokku enne järgnevat õppeaastat toimuval koostöövestlusel.

ÕKR-s on kolm vastuvõttu aastas: kevadel kutsekeskhariduse ja haridusnõudeta erialadele; suvel 5. taseme jätkuõppe õppekavadele; talvel 4. taseme kutseõppe õppekavadele. Osakonna juht tõi vestluses välja, et selline vastuvõtu süsteem jaotab õpetaja töökoormuse õppeaasta jooksul ühtlasemalt.

Õpilaste rahulolu õpetajatega on viimasel aastal langenud (õa-I 2015/2016 oli õppijate keskmine hinne õpetajatele 4,4, õa-I 2019/2020 aga 3,9). ÕKR on oma eneseanalüüsis põhjusena toonud, et see võib tuleneda 2020. a eriolukorrast tingitud distantsõppe perioodist, mil õpetajad ei olnud piisavalt kättesaadavad õppijatele ning distantsõppe materjalid ei olnud piisavalt põhjalikud iseseisvaks õppimiseks. Lisaks tundsid õppijad puudust vahetust kontaktist õpetajatega. ÕKR õppijad tõi vestluses välja, et õpetajad on toetavad ja nad tunnetavad tihedat koostööd õpetajate vahel. Õpilased tõi samuti välja, et praktilist õpet distantsilt on keerukas või isegi võimatu läbi viia. Distantsõpe tekitas pigem segadust ja meelehärmi. Komisjon nõustub kooli pakutud põhjusega, miks rahulolu õpetajatega on viimasel õppeaastal langenud.

Tartu KHK-s on algajale õpetajale ja pedagoogilise ettevalmistuseta õpetajale loodud võimalus osaleda kooli korraldatud kahepäevasele sisseelamiskoolitusel - suveakadeemias. Osakonna juhi ettepanekul määratakse algajale õpetajale või praktikust õpetajale koolipoolne mentor, lisaks toetavad uut õpetajat meisterõpetaja, vanemõpetaja, haridustehnoloog ja põhikohaga koolis töötavad õpetajad. Viimastel aastatel kaasatud praktik ettevõttest Karinõmblus OÜ tunnustas vestlusel vanemõpetaja tuge talle algaja õpetajana.

Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist

Õpetajate kutse-, eri- ja ametialase arengu aluseks on õpetajate iga-aastane eneseanalüüs ja uut õppeaastat ettevalmistav koostöövestlus osakonna juhiga. Nendest lähtuvalt koostatakse osakonna koolitusplaan. Osakonna juht selgitas vestlusel, et koolitusplaani koostavad nad õpetajatega ühise dokumendina. Kõik kirjutavad sinna sisse enda järgmise õ/a soovid ja vajadused lähtuvalt planeeritud koormusest. ÕKR kutseõpetajad tõi vestlusel välja, et nendele kaasav juhtimisstiil meeldib ja see tagab, et nad saavad koolitust, mida vaja.

Õpetajate arengut planeeritakse arvestades õpetajate eneseanalüüsi ning lähtudes struktuuriüksuse ja kooli arenguvajadusest.

Alates 2017. a on ÕKR püüdnud planeerida õpetajate koolitusi paremini eesmärgistatult. See tähendab, et iga õpetaja seab endale õppeaastaks konkreetse eesmärgi või teema, millele ta keskendub ning valib selle põhjal koolitused. See muudatus ei ole praeguseks veel parimal viisil tööle hakanud. Osakonna juht näeb probleemina, et õpetajad osalevad väga mitmetel ja erinevatel koolitustel, ega keskendu aasta jooksul ühele teemale.

Samas toetab kool osakonnajuhataja sõnul õpetajate mitmekülgset enesetäiendamist ja tasemeõpet, ka sellist, mis ei pruugi alati erialaga seotud olla. Osakonnajuhataja peab oluliseks õpetajate pidevat arengu ja enesetäiendamist ning silmaringi laiendamist ka erialaga mitte nii täpselt seotud alal.

ÕKR toob tugevusena eneseanalüüsis välja õpetajate pideva erialase täiendamise ja stažeerimise. Aruandeperioodil on õpetajad läbinud mahukaid erialakoolitusi ja on rakendanud teadmisi erinevates moodulites. Kutseõpetajatega vestlusest selgus, et ühed parimad koolitused on olnud hindamisperiodil SA Innove eestvedamisel toimunud võrgustiku koolitused, kus osalesid erinevate koolide õpetajad üle Eesti. Näiteks käidi õmblemas pükste näidiseid Baltikas. Sellel koolitusel omandatud on õpetajad saanud edasi anda nii kergete rõivaste rätsepa kui meeste rätsepa eriala vastava sisuga moodulites. ÕKR näeb, et õpetajate arengu toetamiseks tuleks kaasata veelgi enam õpetajaid praktikute hulgast.

Aruandeperioodil on neli õpetajat stažeerinud neljas Eesti ettevõttes. Igal õppeaastal on õpetajad osalenud õpirännetel peamiselt teistes Euroopa koolides, aga külastanud ka ettevõtteid ja messe.

Kogemuste vahetamiseks on ÕKR-l hea koostöö Läti partneriga, kelle õppijaid ja õpilasi kool igal aastal võõrustab. Osakonna juht tõi välja, et Läti kooli näitel tuli neil idee hakata kasutama lõputöödena portfoolioid. Komisjon tunnustab ÕKR portfooliote kasutuselevõtu eest lõputöödena.

Õpetajatel on igapäevased koostööajad, kus nad jagavad kogemusi stažeerimise ja koolitustel omandatu kohta. Vestluses tõi kutseõpetajad välja, et stažeerimine ja õpiränne on toetanud neid eelkõige keeleliselt ning uute raamatute ja õppematerjalide leidmisel.

Osakonna sisekoolitused on aidanud arendada võtmekompetentse, nt "Õppima õppimine, tagasiside ja eneseanalüüs" (2018), "Õppemeetodid täiskasvanud õppija õpetamisel" (2019).

2017.–2018. a osalesid tekstiili erialade õpetajad projektis "Tartu KHK Kergetööstuse ja kodu- ning iluteeninduse osakonna õpetajate edukama toimetuleku tagamine õpetajatöös ja enesearengu tõstmine supervisiooni kaasabil". Projekti käigus sai individuaalseid supervisiooni seansse kaheksa õpetajat. Koolituste tulemusena paranes õpetajate toimetulek tööstressiga ning täienes enesehoidmise meetodite ja võimaluste oskuslikum kasutamine. ÕKR õpetajad tõi vestlusel välja, et koolitus on aidanud neil end paremini reflekteerida ja küsida vajadusel professionaalset abi väljastpoolt kooli.

Digitehnoloogilistel teemadel toetab õpetajaid haridustehnoloog. ÕKR näeb arengukohana IT pädevuste arendamist kutseõpetajatel, sest vaatamata erinevatele võimalustele kasutatakse digitehnoloogilisi võimalusi õppetöö läbiviimisel tagasihoidlikult. 2020./21. õa-l pööratakse suuremat tähelepanu digipädevuste arendamisele, näiteks on planeeritud kõikidele ÕKR kutseõpetajatele koolitus "Digi ABC 2020". Vestlusel üldharidusainete õpetajatega tõi haridustehnoloog välja, et tekstiili õpetajad võtavad "Digi ABC" koolitusest aktiivselt ja kohusetundlikult osa ja on äärmiselt huvitatud enda arendamisest selles vallas. Osakonna juht tõi välja, et kuni eelmise kevadeni ei võetud digipädevusi eriti tõsiselt, aga COVID-19 tõttu pikalt kestnud distantsõpe tingis muutuse ning õpetajad soovivad nüüd ise digioskusi omandada, mistõttu suunama ei pea enam kedagi.

Koolis tunnustatakse õpetajaid silmapaistva töö eest. Aruandeperioodil on ÕKR-s saanud märgitud kuus õpetajat tiitliga "Aasta õpetaja". Lisaks tõi ÕKR kutseõpetajad välja, et nad on rahul

töökeskkonnaga ja avatud ning kaasava juhtimisega. Õpetajad tunnevad, et nad on koolis märgatud ja hoitud. Osakonna juht korraldab igal kevadel ühisürituse, kus toob välja õpilaste aasta lemmiku; juubeli puhul peab töötajaid meeles direktor. Osakonna juht suunab õpetajaid esitama kolleege vabariiklikele tunnustamisüritustele.

Järeldused

Tugevused:

- Algaja õpetaja/praktiku toetamise süsteem loob kindlustunde ja suure toe.
- ÕKR juhi avatus ja innustamine õpetajate enesetäiendamisel.
- Ülekooliline väärtuspunktide süsteem toetab ÕKR sisulist arengut.
- Ruumide paigutus õppehoones ja koostöö ajad toetavad õpetajate omavahelist koostööd ja kogemuste vahetamist.
- Õpetajad tunnetavad, et neist hoolitakse ja neid tunnustatakse.
- Kaasav juhtimine loob õpetajal võimaluse ise enda õppeaastat planeerida.
- Stabiilne meeskond, kõikidel õpetajatel on omandatud õppetöö läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Õppesse on kaasatud vähe praktikuid (viimastel aastatel peamiselt kahte). Komisjon soovib praktikute kaasamist suurendada väiksemamahuliste teemadega. Praktikud rikastavad õppetööd ja õpetajate koostööd ettevõtetega.
- Ettevõttes stažeerimisi on aruandeperioodil olnud vähe (neli õpetajat neljas ettevõttes). Komisjon soovib suunata õpetajaid edaspidi rohkem nii Eesti kui välisriigi ettevõtetesse stažeerima.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib leida võimaluse, et vähemalt kaks õpetajat saaksid omandada erialase konstrueerimistarkvara kasutamise algoskused, mis toetaksid portfooliote koostamise õpetamist ning edasiarendamist, samuti rikastaksid valikaineid.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamise ja naha töötlemise õppekavarühma osas

Tugevused

- Erinevatele tasemetele ja sihtrühmadele mõeldud õppekavade valik.
- Kogu ÕKR meeskonda kaasav õppekavade arendus.
- Õpetajate omavaheline tihe koostöö õppekavade rakendamisel ja õppe planeerimisel.
- Valdkonna tasemeõppe hoidmine ja arendamine piirkonnas vaatamata koolituskohtade vähenemisele.
- ÕKR sisseastumisprotsess on läbimõeldud ja õppijate erialavalik toetatud.
- Õppetöö planeerimisel arvestatakse sihtrühma eripäraga.
- ÕKR on väga hästi kohanenud COVID-19-st tulenenud muutunud oludega ja suudetakse pakkuda lahendusi ja paindlikke võimalusi nii teoreetilise ja praktilise õppe kui ka praktika osas.
- ÕKR õpetajate ja kursusejuhendajate süsteemne koostöö tugikeskusega õppijate toetamiseks.
- Meeldiv sotsiaalne keskkond nii õpilaste kui ka õpetajate jaoks.
- ÕKR süsteemne, kaasav ja läbipaistev juhtimine õppeprotsessi korraldamisel.
- Algaja õpetaja/praktiku toetamise süsteem loob kindlustunde ja suure toe.
- ÕKR juhi avatus ja innustamine õpetajate enesetäiendamisel.
- Ülekooliline väärtuspunktide süsteem toetab ÕKR sisulist arengut.
- Ruumide paigutus õppehoones ja koostööajad toetavad õpetajate omavahelist koostööd ja kogemuste vahetamist.
- Õpetajad tunnetavad, et neist hoolitakse ja neid tunnustatakse.
- Kaasav juhtimine loob õpetajal võimaluse ise enda õppeaastat planeerida.
- Stabiilne meeskond, kõikidel õpetajatel on omandatud õppetöö läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Tööandjad ei ole piisavalt kaasatud õppekavade arendamisse. Komisjon soovib kaardistada valdkonna ettevõtted kogu Eestis ja kaasata ettevõtete esindajaid senisest aktiivsemalt õppekavade arendamisse.

- Lühematel õppekavadel õppivad õppijad ei saa tihti aru, miks nad õppekavades mingeid teemasid läbima peavad. Komisjon soovib selgitada õppijatele kohe õppe alguses paremini õppekava eesmärke ja erinevate teemade seotust erialaga.
- Õppijad tõid välja, et oluline oleks erinevate programmide tundmaõppimine, kuid praegu seda võimalust pole. Komisjon soovib konsulteerida ettevõtete ja teiste koolidega, missugune oleks sobilik tarkvara ning lisada 5. taseme õppekavadesse ühe valikõpinguna mõne konkreetse konstrueerimisprogrammi tundmaõppimine, mis toetaks ühtlasi õppijate erialast digipädevuse arengut.
- Praktilise õppe ruumid ja töövahendid vajavad parendamist. Komisjon soovib analüüsida koostöös tööandjate esindajatega ÕKR tööruumide ja -vahendite vajadust ning koostöös juhtkonnaga planeerida eelarvesse ressursid uute vahendite soetamiseks. Samuti soovib komisjon vaadata üle õppeklasside praktilise õppe ruumid ning leida lahendus, et kõikidele õppijatele oleks piisavalt lauapinda, et tagada õigete erialaste töövõtete- ja harjumuste kujunemine parimal viisil. Komisjon toetab kooli arengukavas ÕKR seatud eesmärki parendada õppekeskkonda konstrueerimistarkvara soetamisega.
- Õpetajatel on plaanis luua e-õppe materjale, kuid olemasolevad erialased e-õppematerjalid on kaardistamata. Komisjoni ettepanek on enne õppevara loomist kaardistada erialased kergete rõivaste rätsepa ja selle jätkuõppekavade e-õppevara nii Eestis kui lähinaabrite juures (näiteks Soomes, Lätis). Lisaks soovime luua e-õppevara koostöös ÕKR õpetavate Eesti kolleegidega või Erasmuse partneritega.
- E-õppe keskkondi on õppijate jaoks palju ja e-õpe ei ole mitmekesine. Komisjon soovib küsida e-õppe teemal õppijatelt eraldi tagasisidet ja kaasata nad ümarlaudadesse, et koos kokku leppida, milliseid e-õppe keskkondi kasutada, et neid ei oleks liiga palju. Samuti soovib komisjon analüüsida, kuidas muuta e-õppe tunnid mitmekesisemaks, et need toetaksid õpiväljundite saavutamist parimal viisil.
- Portfooliote koostamise põhimõtted ei ole õppijatele piisavalt selged. Komisjon soovib portfoolio edasiarendust, näiteks lisada pildid põhilõigetest ja modelleeringutest, mis on rätsepatöö olulised tööetapid, samuti materjali kirjeldus ja selle töötlemise omapära. Komisjon soovib arutada portfooliote arendamise ja ühtlustamise teemal võrgustiku kohtumistel teiste koolidega.
- Koostöö ettevõtetega on tagasihoidlik. Komisjon soovib kaardistada tööandjad ja leida partnerid nii õmblus- kui rätsepatöö ettevõtete hulgast, kellega arendada õppekavu, võimaldada õppijatele praktikat. Komisjon soovib otsesuhtluse ja personaalse lähenemise abil saada praktikajuhendajate koolitustele rohkem ettevõtete esindajaid. Komisjon näeb ühe võimalusena taotleda rahastust seadmete soetamiseks, mida väiksematele rätsepatöö praktikaetevõtetele õppijate praktikaks välja laenutada.
- Õppesse on kaasatud vähe praktikuid (viimastel aastatel peamiselt kahte). Komisjon soovib praktikute kaasamist suurendada väiksemamahuliste teemadega. Praktikud rikastavad õppetööd ja õpetajate koostööd ettevõtetega.

- Ettevõttes stažeerimisi on aruandeperioodil olnud vähe (neli õpetajat neljas ettevõttes). Komisjon soovib suunata õpetajaid edaspidi rohkem nii Eestis kui välisriigi ettevõtetesse stažeerima.

Arenguvõimalused

- Kaasata vilistlasi õppekavade arendamisse. Töömaailma esindajatena oskavad vilistlased anda soovitusi õppekavades muudatuste tegemiseks ja õppe veelgi paremaks sidustamiseks töömaailmaga.
- ÕKR näeb ühe väljakutsena ühisõppekavade loomist Tartu Kunstikooli või Kõrgema Kunstikooliga Pallas. Komisjon soovib alustada koostööd väiksemate teemade või moodulite tasemel, et analüüsida, kus on koostöökohad ja kas ühisõppekava rakendamine on asjakohane. Koostöö annab võimaluse muuta õppekavad atraktiivsemaks.
- Koostöös turundusjuhiga koostada õppekavarühma kommunikatsiooni- ja turundusplaan, et teavitada tulevasi õppijaid, tagada parem suhtlus ettevõtete ja vilistlastega.
- Komisjon soovib leida võimaluse, et vähemalt kaks õpetajat saaksid omandada erialase konstrueerimistarkvara kasutamise algoskused, mis toetaksid portfooliote koostamise õpetamist ning edasiarendamist, samuti rikastaksid valikaineid.